

[Holger Andersen.]
ning, der er gældende i de sønderjydske Landsdele. Derfor kan man vel nok sige, at Gennemførelsen af den preussiske Mindretalsforordning i Februar 1926 Syd for Grænsen gav en ny Basis for de tyske Krav i Nordslesvig.

Men den havde jo ogsaa en helt anden Side. Det Krav om en teoretisk Kulturautonomi, et kulturelt Selvstyre, som det ærede Medlem Hr. Schmidt saa hyppigt har gjort sig til Talsmand for her i denne Sal i de første Aar efter Genforeningen, mistede i nogen Grad sit Grundlag, idet man fra tysk Side aldeles ikke byggede denne Mindretalsforordning, som man søgte at gennemføre, op paa saadanne Principper, men i Virkeligheden byggede paa de samme Grundsætninger, paa hvilke Ordningen i Nordslesvig hviler. Det ærede Medlem Hr. Schmidt forelægger jo ogsaa her et Lovforslag, som bygger paa den i Nordslesvig bestaaende Ordning. Han fastholder ganske vist i Teorien, at han maa foretrække en vidtgaaende kulturel Autonomi; men det vil ikke kunne nægtes, at den Omstændighed, at man fra rigstysk og preussisk Side ikke er slaaet ind paa Baner i Lighed med dem, der er betraadt fra forskellige tyske Mindretals Side i andre Lande, at denne Omstændighed i alle Tilfælde har svækket Kravet om en vidtgaaende kulturel Autonomi. Fra slesvig-holstensk Side, navnlig fra Schleswig-Holsteiner Bunds Side har man jo ogsaa som bekendt fremført megen Kritik mod det Princip, efter hvilket den berlinske Centralregering har ment at skulle ordne de paagældende Forhold.

Den sidste preussiske Forordning er saa fremkommet for faa Maaneder siden, i December i Fjor, og det ærede Medlem Hr. Schmidts Forslag er kommet i umiddelbar Fortsættelse deraf. Tidspunktet er saaledes af det ærede Medlem valgt med velberaad Hu; og man vil jo ikke kunne være blind for, at det sikkert er den sidste preussiske Mindretalsforordning, der har givet Stødet til, at det ærede Medlem nu er fremkommet med det foreliggende Lovforslag. Som jeg allerede har sagt, fremhævede det ærede Medlem allerede den 20. December i Fjor ved sin Forelæggelsestale, at han stiller Forslaget paa den bestaaende Ordning Grund, denne bestaaende Ordning, der i

Nordslesvig opererer baade med et offentligt og med et privat Skolevæsen. I den Tale, det ærede Medlem forleden holdt her i Tinget, var han ganske vist i Begyndelsen stærkt inde paa de vidtgaaende kulturautonomiske Krav og henviste bl. a. til Letland og Estland, hvor man havde maattet bygge paa bar Bund, rigtignok med det lysende Eksempel, som den baltiske Særforvaltning i forrige Tider havde givet. Men en nærmere Gaaen ind paa den berømte estniske Lov om de forskellige Mindretals Særforvaltning, den, der gav Anledning til saa megen Omtale i Februar 1925, kom det ærede Medlem jo ikke ind paa; og jeg gaar ud fra, at det ikke mindst er Udviklingen Syd for Grænsen og den praktiske Fremgangsmaade, der er valgt der, der har foranlediget det ærede Medlem til at se bort fra disse vidtgaaende Krav, der eventuelt maatte føre til Registrering, Kataster o. s. v., Tanker, som vi jo fra dansk Side har stillet os afvisende overfor, og som vi sikkert ogsaa vedblivende vil stille os afvisende overfor.

I alt væsentligt falder det Lovforslag, som det ærede Medlem her har stillet, sammen med den Henvendelse, der i Februar 1927 rettedes fra den tyske Skoleforening til det danske Undervisningsministerium, og hvorpaa der indgik Svar fra Undervisningsministeriets Side i Januar 1928, det Svar, som den højtærede Undervisningsminister henviste til i Gaar, og som den højtærede Undervisningsminister i et og alt fastholdt.

Hvad Lovforslagets enkelte Bestanddele angaar, skal jeg tillade mig at anføre følgende. I § 1 under Punkt a) fremsætter det ærede Medlem Hr. Schmidt sit noksom kendte Krav om, at der for tysksprogede offentlige og private Folkeskoler skal vælges særlige Skolekommissioner af de Forældre, hvis Børn besøger disse Skoler, altsaa danske Skolekommissioner for danske Skoler og tyske Kommissioner for tyske Skoler. Det ærede Medlem Hr. Chr. Ernst Christensen stillede sig i Overensstemmelse med den Opfattelse, der hidtil har hersket herhjemme, afvisende overfor dette Forslag og mente bl. a., at det under de givne Forhold maatte synes mærkeligt, om de to Befolkningsdele, der har alt til fælles undtagen netop Sindslaget, ikke skulde kunne arbejde sammen paa